

“การวิจัยเพื่อแสวงหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตลาดในเขตเทศบาลนครนครปฐม” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับตลาดสดและตลาดนัด รวมทั้งแนวทางการพัฒนาตลาดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การวิจัยได้ศึกษาตลาดในเขตเทศบาลนครนครปฐม เน้นการบูรณาการสาขาวิชาต่างๆ ในการศึกษาตลาด (ทั้งประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา และเกษตรศาสตร์ โดยเฉพาะการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยของอาหาร) และนำผลการศึกษามานำเสนอเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และหาแนวทางการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรต่างๆ ในการพัฒนาตลาด

การวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกัน กลุ่มประชากรที่ศึกษามีหลายกลุ่ม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างผสมผสานหลายขั้นตอน และกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง วิธีการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสารประวัติศาสตร์ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดกลุ่มสนทนา รวมถึงการเก็บตัวอย่างเพื่อทดสอบในห้องปฏิบัติการ

การศึกษาพบว่าตลาดสดขนาดใหญ่ในเขตเทศบาล ดำรงอยู่และขยายตัวโดยสัมพันธ์กับตลาดขนาดกลาง ขนาดเล็ก ทั้งตลาดสดและตลาดนัด ยังสัมพันธ์กับธุรกิจพ่อค้าเร่รถกระบะซึ่งจำหน่ายสินค้าตามชานเมืองกรุงเทพฯ รวมถึงธุรกิจปรุงอาหารจำหน่ายตามร้านค้าและบนทางเท้า

ขนาดตลาดพิจารณาจากหลายองค์ประกอบร่วมกันได้แก่ ปริมาณเงินหมุนเวียน จำนวนร้านค้า ความหลากหลายของสินค้า ระยะทางการกระจายสินค้า ความหลากหลายของกลุ่มผู้บริโภค และลักษณะการค้า

การดำรงอยู่ของตลาดนัดอาศัยการพึ่งพาตลาดสด และการเกื้อกูลระหว่างตลาดนัดด้วยกันเอง ตลาดนัดไม่สามารถทดแทนตลาดสดได้อย่างสมบูรณ์เป็นเพียงตลาดเสริมสำหรับผู้บริโภค ตลาดนัดมักตั้งขึ้นในบริเวณทางผ่าน แหล่งชุมชน ห้างสรรพสินค้า และสถานที่ราชการ

ผู้บริโภคมักมองตลาดว่ามีภาพลักษณ์ของความสกปรก กลิ่นเหม็น เอะอะแอะ ไม่เป็นระเบียบ และไม่น่าเดินเล่น แต่การค้าในตลาดมีแง่มุมที่ควรเข้าใจด้วยคือ เป็นแหล่งส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพึ่งพาอาศัยกัน เป็นธุรกิจในครอบครัว ไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง เป็นอาชีพอิสระที่ปรับตัวได้ไม่ยาก เพราะมีเครือข่ายทางสังคมประกันความเสี่ยงของการค้า เป็นอาชีพที่การศึกษาไม่ได้เป็นอุปสรรค

ในการประกอบการ นอกจากนี้คุณค่าของตลาดยังอยู่ที่ความหลากหลายของสินค้าที่ตอบสนองกับ
ผู้บริโภคทุกกลุ่ม

อาหารนับได้ว่าเป็นสินค้าที่สำคัญในตลาด แต่ผู้บริโภคกลับมองความปลอดภัยของอาหาร
จากลักษณะทางกายภาพเป็นหลักทั้งความสด และความสะอาด ซึ่งไม่สามารถรับประกันได้ว่า
อาหารนั้นมีความปลอดภัยเพราะพบว่ายังมีการปนเปื้อนของอาหารในตลาดอยู่ ขณะที่ห้างสรรพ
สินค้าได้สร้างภาพลักษณ์ของอาหารให้มีความปลอดภัย สะอาด และมาตรฐาน แต่ก็ยังเป็นเพียงมา
ภาพ เพราะพบการปนเปื้อนของอาหารเช่นเดียวกัน

การเกิดห้างสรรพสินค้าจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การบริการ และการพัฒนาเมือง
ไม่สามารถแยกขาดตลาดให้ออกไปจากระบบเศรษฐกิจอย่างสิ้นเชิง เพราะตลาดได้ปรับตัวให้เข้า
ถึง “พื้นที่พิเศษ” ที่ห้างสรรพสินค้าไม่สามารถเข้าถึงได้ จึงมีข้อเสนอให้พัฒนา “พื้นที่พิเศษ” เป็น
ยุทธศาสตร์การช่วงชิงพื้นที่จากห้างสรรพสินค้า และส่งเสริมฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นแทนเศรษฐกิจ
ขนาดใหญ่

การพัฒนาตลาดในเขตเทศบาล ไม่สามารถพัฒนาในรูปแบบเดียวกัน เพราะตลาดมีความ
แตกต่างหลากหลาย จึงควรคำนึงถึง ประเภทตลาด (ตลาดสดและตลาดนัด) และ ลักษณะการค้า
(ค้าปลีกและค้าส่ง) ในขณะที่การพัฒนาด้านความปลอดภัยของอาหารเป็นยุทธศาสตร์หลักที่ต้อง
อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยสร้างความหมาย ความตระหนัก และกลไกในการควบคุม
ดูแล เพื่อคัดกรองให้อาหารที่จำหน่ายมีความปลอดภัย

การค้าในตลาดเป็นเศรษฐกิจครัวเรือนที่มีขนาดเล็ก มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้ดี
และดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เน้นการแข่งขัน โดยใช้ทุนขนาดใหญ่
การค้าในตลาดเป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในเศรษฐกิจภาคอื่นๆ
นอกเหนือจากภาคเกษตรกรรม จึงควรได้รับการส่งเสริมให้ดำรงอยู่ในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่

แม้ตลาดได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต
สมัยใหม่แล้ว แต่การส่งเสริมจากรัฐเพื่อให้เกิดนโยบาย มาตรการที่เป็นธรรมในการแข่งขัน
ระหว่างตลาดกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

Abstract

173621

The study entitled “Researching the Community Participation for Development of the Marketplace in Nakhon Pathom Municipality” aimed to construct the knowledge of marketplace and to find the community participation. The research held in Nakhon Pathom Municipality area, emphasized on the holistic approach; History, Economics, Sociology and Pharmaceutical sciences on food safety. Group discussions were brought to this research process to inform the research finding and to search for the community participation.

The study was both quantitative and qualitative approaches. The population was much more diverse. Multi-stage sample and purposive sample were used. Searching in historical document, in-depth interview, questionnaire, participant observation, focus group, and studied specimens in the laboratory were utilized for data collection techniques.

The research finds following; the existence and extension of the large scale permanent market is not only related to the small and medium permanent and periodic market but also related to the vending car through out the Bangkok’s suburban, and is also related to the food store and food vending.

The size of the marketplace indicated by the in combination of cash flow, the amount of traders, the diversity of goods, the distribution of goods, the differentiated consumers and the trading characteristic.

The existence of periodic market depends on the permanent market and is also interdependent among periodic markets. It is proved to be incompletely substitution but solely the complement to permanent market. The site of periodic market is located at the passenger way, the community area, the department store and the government organization.

The marketplace image, from the consumers’ point of view, is damp, dirty, stinky messy, and unsatisfied to wander around. On the other hand, the marketplace has the other aspect as follows; it supports the interdependent and household economy, it is adaptable and flexible in trading, it has social network guaranteed on risk trading. However, the decision to be a trader does not limit to the education and capital. The market value is serving differentiated consumers by the diverse goods.

Food is very important in the ordinary marketplace. Basically, the attitudes of consumers are based upon the physical aspect of food safety like freshness and clean, which are inadequate to be free from unfavorable contaminants. In addition, the myth in department store is frequently offering clean safety and standard food for their clients. As a matter of fact, unfavorable contaminant found in the department store is indifferent to the marketplace.

The emergence of the department stores is supported by the development of industrial sector, wholesale economy and service sectors and the urban development as well. However, the marketplace still persists in the economy. As department stores hardly access to the “special space” while the marketplace are. Thus, the development of special space is strongly recommended to compete to the department store, and to recover local economy other than large scale.

The development of the marketplace in municipality is differentiated to the type (permanent and periodic) and trading characteristic (wholesale and retailing). In addition, the strategy to develop the food safety is being asked to consider the consensus of food safety meaning, initiate the awareness and construct the auditing mechanism to control and select the safety food for trading. All the above suggestions are obligated to take the community participation into consideration.

The trading in marketplace is household, small scale and flexibility economy. In addition, it is adaptable corresponding to capital development greatly supports the large-scale economy. Other than agricultural sector, the trading in marketplace is one of the application model of self – sufficient economy. And then, the supporting of trading in marketplace to persist in the modern economy is recommended.

Though the marketplace is able to adapt to modern context. The government's policy and measures are still necessary to be conducted for the fair competition with large- scale retailing enterprises.